

C z i l c z e r O l g a

BOBÓ KÖNYVE

szövegkönyv gyermekoperához

HELYSZÍN: a gyerekszoba (végig ugyanaz). A környező tárgyak a gyermeki képzeletnek engedve és általa átalakulva, mintegy a játék mozdulataitól kísérve válnak díszletekké. Ehhez képest a színek és fények szintén módosulnak. Ajtó jobbról, balról; ablak, heverő, előtte zöld ,puha szőnyeg, asztal, rajta nyitott könyv, szék, rajta ing; játékoszekrény, könyvekkel, építőkockával, kisautóval stb.-vel, ennél magasabb ruhásszekrény, több ágú lámpa a mennyezeten. A történetek álomban zajlanak, a fantasztikumnak, a szürreális képiség világának kell tehát megjelennie.

SZEREPLŐK: B o b ó (8 éves kisfiú), N a g y m a m a (szemüveg, őszülő haj, otthoni öltözék), Z a g y i (ollócsőre van, egyik szárnya kék, a másik sárga), B e g y ó g y u l t L á b ú (fiatal kismadár, egyik lábán még ott a gézes kötözés), P ö t t y e s k e (a labda, jelmeze piros színű, fehér pöttyekkel, csak a fej és a végtagok látszanak ki), G y u f a á r u s L á n y (egy a mesék táplálta képzelet régies és szegényes, a mai divattól elütő öltözetében, mezítláb, gyufával). G y e r e k e k (avagy K ó r u s, helyettesíthető a meglévőkkel), K i s f i ú, helyettesíthető a meglévők egyikével).

ELŐJÁTÉK

Néhány gyerek labdázik a színen, a labda piros, fehér pöttyes. Vidáman pattogtatnak. Egymásnak dobálnak, forognak, játszanak, 8 éves gyerekek módjára, miközben a vers szól. A visszhang távolról (különböző távolságokból) hallatszik.

Pöttyeske hangja

Világot járni mint a mesében – mint a mesében
járnak úgy járnánk mi is és éppen – mi is és éppen
mint ott kalandról szólna a fáma – szólna a fáma –
Induljunk és lehetőleg már ma – már ma –

Pöttyeske hangját a Kórus váltja fel. A játszó gyerekek énekléshez beállnak, énekelnek.

Világot járni, mint a mesében
járnak, úgy járnánk mi is, és éppen
mint ott, kalandról szólna a fáma.
Induljunk, és lehetőleg már ma.

Gyerekek a labdával elszökdécselnek. A szín elsötétül.

Gyerekszoba. Félhomály, majdnem teljes a sötétség. Csak Bobóra vetül némi fény, aki a heverőről nesztelen legurul.

Bobó (pizsamában, félálomban a heverő előtti szőnyegen, mely mint a pázsit) Hová jutottam?

Csend. Valamivel több fény terül szét, mely látni engedi a játékoszekrény, az asztal és a ruhásszekrény körvonalait.

Hová jutottam?

Folyamatosan kivilágosodik.

Ez tán egy ismeretlen földrész ... Ez itt fű ... (a szőnyeget tapintja, majd felnéz, még mindig félálomban) Felhők ... Az egyik mintha gólyamadár lenne. A fiókáját eteti. Az meg ott ... (mutatja a távoli látomást még az éberálmó kábulatában) Micimackó. Vagy inkább az a piszén pisze kölyök ...?

Nagymama (megjelenik jobbról, a még mindig homályban álló ajtókeretben, Bobóhoz közelít) Bobó! Ébresztő! Az asztalon a ... reggeli.

Bobó (közbevág) Az asztalon ... ezen az ismeretlen földrészén ... melynek a neve ...

Nagymama (közelebb jön, nevet) ... a heverőd előtt a szőnyeg fűződjén, ahová álmodban legurultál.

Bobó ... a neve Amerika.

Nagymama Tessék? Látom, olvastad Alice-t. Éppen mint ő, te is ... Amerikára tippelsz.

Bobó (talpra szökken, már egészen világos van) Már éppen kezdtem fölfedezni... Igen, Amerikát. Ezt a távoli földrészt.

Nagymama (kezét csípőre teszi, de még mindig türelmesen) Elkéstél, kicsim! Már fölfedezték.

Bobó Jó, jó, tudom, nagyanyó, no de mondd meg, kérlek szépen, létezik olyan csücske a világnak, amit nem fedezett fel még senki emberfia?

Nagymama (tettetve, hogy töri a fejét) Ó, nem is tudom. De várj csak! Várj! Hát persze. Persze hogy létezik. Hogy ... hogy is hívják? Hm. ... megvan: AKIREMA. (Csönd) Ez az. Ez a része a Földnek épp arra vár, hogy valaki... (incselkedve) ugyan ki ... ?

„Ez az”-tól történően: jobbról és balról bejön Zagyi és Pöttyeske. Felmásznak a szekrények tetejére (Zagyi a ruhásra, Pöttyeske a játékosra) az általuk odatolt székről. Zagyi segíti a labdát, aki párszor visszapattan.

Zagyi (a szekrény tetejéről, mely mind több fényt kap) Hogy valaki ... ugyan ki ... ugyan ki ... u- gyan ... ki ...

Nagymama ... felfedezze.

Bobó *(járkálni kezd le és fel)* Mondd nagymama, lehetek én még felfedező?

Nagymama *(elmenőben)* Keresd meg a papucsod, és bújj bele hamar!

Bobó *(a papucsot keresi, mely a heverő alól kandikál ki. A papucshoz)* Elmegyünk-e, ha megtalálalak? Hé te, papucs, elmegyünk-e világgá?

Kórus – a szőlők jönnek be jobbról és balról, énekléshez beállnak, énekelnek. Páran kiválnak a Kórusból, táncolnak. A táncba bevonják Bobót is, akinek még csak az egyik lábán van papucs, ezért kicsit sántikál. Éles fény vetül a két szekrényre, ahol már ott ül Zagyi és Pöttyeske. Előbbi a szárnyával „veri a taktust”.

Ide süss, ide te!
Itt a világ közepe.

Ha nem a közepe,
akkor az eleje.

Annak is csak a széle,
széllel bélelt szegélye.

Azon egy palota,
nem akármilyen pagoda.

Ez a kicsi láblak
épp elég egy lábnak.

A Kórusból néhányan a papucs másikat is megtalálják, egymás kezéből kikapkodják, az egyik gyerek a lábára is fölpróbálja, de nem jó neki, mutatja, hogy nem megy a lábára, végül odaadja gazdájának.

I/2.

Derűs, kora őszi fény ömlik el az egész szobában. Az ablakban ott ül Madárka, később Begyógyult Lábú, élénken figyeli a történetet.

Zagyi *(a ruhásszekrény tetejéről)* Épp elég, e-lég... e-lég E LÉG ... *(a szójáték kiemelésével)*

Pöttyeske *(ül a játékoszekrény tetején)* Ki ez a zenélő doboz lejáróban? Szózata meg-megakad, a vége felé már hamisan cseng, s az egyik szárnya kék, a másik sárga.

Mind Zagyt kezdik nézegetik, ujjal mutogatnak fel, össze-összesúgnak. Madárka nehézkesen, nem épp kismadár módjára elhagyja az ablakot, a székre áll, melyet Bobó visszatett az asztalhoz. A Kórus körbeállja, csalódottan Zagyi szózata miatt, mely nem nagyon nyerte el tetszését, miközben éneklésbe fognak a szőlők.

Kórus E-lég e lég, elég e lég, e-lég e lég stb.

Madárka Kék... Sárga ... Hát persze, hisz Tihamér kifestő füzetéből vágta ki magát, miután beletört szárnyába a sárga ceruzahegy, Tihamér barátocskánk meg késsel folytatta. Így lett a másik szárny kék.

Bobó *(már nappali öltözékben. Nem figyel a többiekre, a Madárka lábáról tekeri le a kötözőpólyát. A Madárkához)* Mintha reggel azt mondtad volna, hogy útra kelhetnénk meg nekiindulhatnánk. Mért beszélsz te többes számban?

Begyógyult Lábú Hogy mért ... mért?

Csend. Kórus távozik.

Zagyi Mért ... mért ... mért ... mért ...?

Begyógyult Lábú *(Bobóhoz)* Nos hát, egy szó mint száz, rád gondoltam, Bobó, rád, aki meggyógyítottad a törött lábamat. Mi tagadás, szívesen elfogadnálak útitársnak.

Pöttyeske És én, és én? Tán savanyodjak csak itt, a szekrény tetején, míg ti világot jártok?

Bobó *(Pöttyeskéhez)* Azt nem! Jössz velünk, Pöttyeske. Jössz, de még mennyire! Sőt, tudod mit? Te mutatod majd az utat Afrikába.

Pöttyeske Afrikába? De hisz Akiremát kell felfedeznünk! Azt a földrészt még nem fedezte fel senki *(leugrik, párat pattan, majd elvesz egy kis földrajzi atlaszt vagy földgömböt a polcra, azzal visszamászik a szekrénytetőre, leül, kényelmes félkönyökre helyezkedve lapozgat vagy nézeget).*

Madarak A-ki-re-mát? Akiremát? Akiremát?

Bobó Még senki. Senki sem fedezte fel. Az igaz, s ki más is fedezhetné fel kívülem, de mielőtt elvégezném dicső tetteimet, útba kell ejtenünk Afrikát is, hisz ez a szegény törött lábú ...

Begyógyult Lábú *(leszáll a székről, a lábát próbálgatja meg a szárnyait. Még kicsit biceg, de egyre jobban megy neki a helyváltoztatás)* Már begyógyult a lábam ...

Bobó ... lemaradt odafelé tartó csapatától.

Zagyi És én ... és én ... és én és én ... és ... én ... én ...

Bobó és Pöttyeske *(Zagyival csúfolódva, incselkedve)* És te ... te ... te ... te ...

Pöttyeske *(ismét lemászik, az atlaszt vagy földgömböt visszateszi, ugrik párat, szavalni kezd)*

Világot jární, mint a mesében
járnak, úgy járnánk mi is, és éppen
mint ott, kalandról szólna a fáma.
Induljunk, és lehetőleg már ma.

Kórus *(kétfelől besétálnak, egyikük-másikuk hátán hátizsákkal, útitáskával, fényképezőgéppel; van, akinek a nyakában messzelátó lóg, néha belenéz)*

Kalandról kalandra, mint a méhek,
gyűjtenénk mézét nem egy mesének.

Pöttyeske *(lelkesen, gesztikulva, a plafon-ég felé táruló karokkal)*

Jó lesz pattogni, szállni ott fent,
ha már az aszfalt elfogyott lent,

Kórus

éjjel betérni egy vendégházba,
puha álomba, idegen ágyba.

Pöttyeske *(egyre lelkesebben)*

Erdőben, hol minden fa egy várrom,
fennakadva megbújni egy ágon.

Elvesznék az avarban és várnám,
ki keres engem és ki talál rám.
Megismerkednék szálltomban talán
egy sosem látott madárral a fán.

Kórus *(mint pletykázó vénasszonyok, Pöttyeske mozdulatait karikírozva)*

Az ég üvegét egy éjszaka
be is törheti a labda, ha
olyan nagy utazó, a sötétben
ki véletlen vét, az szinte vétlen.

Pöttyeske

A falakon meg – biztosan tudom –
ott is, amott is meglátszik a nyom.
Egy-egy labda névjegye, mintha
arra épp az lenne a minta.

S nemhogy bárki haragudnék érte,
de foltért dicséret jár cserébe,

Kórus Hm. Hm. Hm. *(a fejüket csóválják hitetlenkedve és méltatlankodva)*

s mint a mesében, hol volt, hol nem,
épet látnak a tört cserépben.

(oktatólag)

Persze, mondanák azt is, nem illő
falon a pötty, mint arcon a himlő,
s hogy torz e kép.

Pöttyeske Engem tán nem zavar?

Elvégre mégsem labda az a fal!

S ha remélem, reményem vak remény,
hogy a nagyvilág olyan költemény,
hol a huncutság ha szárnyra kel,
a csínyre a bocsánat rímel.

Kórus *(a hang továbbra is oktató)*
Intés a szó, s tán nem ártana még
az ugribugriságokra a fék,

Pöttyeske *(meggyőződéssel)*
s ha nem elég mit kínál a reggel,
megtoldom egy pár strófányi verssel.

Kórus
Napok, holdak és labdatársak
suhannak el, vagy minket várnak
egy játszótéren vagy a sarkon épp.
Pingre a pong válaszol odébb.

Pöttyeske *(mint aki titkot árul el, a közönség felé)*
A Földdel meg, ha nem tudátok,
elmondom nektek, hogy óriások
játszanak, a labdát pörgetik.
Más játékuk nincs is tán nekik.

Ezt Verébék pletykálták el nekem,
és ne legyen Pöttyeske a nevem,
ha nincsen így, de most befejezem.
Akkor hát útra fel! Ki tart velem?

Kórus el.

Zagyi Én és mi mind! Megyünk, hát persze hogy megyünk. Hanem azt mondanám, nem árt,
ha viszünk magunkkal egy kis hazai csapvizet abba az Afrikába, amilyen szárazság van ott. S
milyen jól jön majd egy korty hűsítő, ha tevegelni akartok a piramisok környékén ... ha a
homok púpjain, barátaim ... a homok hátán ... –tán... –tán ... –tán....

*Két oldalról beszállingózik a Kórusból kivált madárzenekar. Öten-hatan vannak. Ki énekel, ki
furulyázik, s más hangszeren játszik. Itt szárnyaik vannak. Rázendítenek. Pöttyeske útra hívó
dalából idéznek részleteket, alig felismerhetően, s mintha csak egymástól függetlenül.
Fülsértő „kamarazenélésük” hatalmas kakofóniába fullad.*

Madárzenekar Egy játszótéren vagy a sarkon épp...
erdőben, hol minden fa egy várrom...
hol a huncutság ha szárnyra kel...

Bobó No, ebből elég! *(madárzenekar hirtelen elhallgat, mindenki megdermed. Félbemaradt
mozdulatok)* Ezt a fülek elleni merényletet meg kell akadályoznunk!

Zagy *(szigorúan, fensőséggel)* Ezt meg. Színhamis hangzatok! Kész kakofónia!

Pöttyeske Mintha csak túl akarnák szárnyalni egymást.

Begyógyult Lábú Pedig éppenséggel figyelniük kellene a másikukra.

Bobó Annyira el vannak foglalva magukkal, hogy egymásra már nem is figyelnek. Márpedig aki nem figyel a másakra, az hamisan énekel. *(a többiekhez)* Ugye, gyerekek?

Zagy Úgy ám, úgy ám, úgy ... ám ... ám...

A színen levők kizavarják a madárzenekart.

I/3.

Változik a szín. A szoba homályba borul. Bobó a heverőn alszik. Lassan világosodik. A két madár „libasorban” masírozva, velük Pöttyeske (a labda a menet végén), akinek van, a szárnyait csattogtatja, mintha szállna (akár fel is mászhatnak az odatolt szék segítségével a szekrények tetejére, oda s vissza, oda s vissza. Pöttyeske többnyire visszagurul, ilyenkor pattan kettőt-hármat). A szekrények átalakulnak hegyekké.

Pöttyeske

Hová ment Bobó?

A két madár

Átugrott a boltba.

Mi kell? Papírgaluska

lesz mára a vacsora,

förlírták egy papírra.

Pöttyeske

Hová ment Bobó?

A két madár

Elment iskolába.

Pöttyeske

Nagy Kolumbusz járt-e oda,

tudta-e, hol az iskola,

a térképen Amerika?

Hová ment Bobó?

A két madár

Elment az világgá.

Mind *Bobó kivételével*

Előtte jár Serte Perte,

a kalapja. Mondja, merre.

Hol a világ? Arra. Erre?

Míg a vers szól: Pöttyeske, a két madár, a jobbról besétáló Kisfiú, kezében egy-egy tábla, „HEGY” felirattal, őt Nagymama kézen fogva vezeti be, s a bevezetés után távozik el, körbeveszik az alvó Bobót ágyastól, körtáncot járnak. A tánc leáll.

Előtte jár Serte Perte,
a kalapja. Mondja, merre. Stb.

A két madár, miután átvette a kisfiútól, kiakasztja a táblákat a szekrényekre.

Begyógyult Lábú

Nézzétek! (szárnyával a szekrények felé mutat. Mind a szekrények felé fordulnak, melyek most éles világítást kapnak. Kisfiú balra el, miközben vissza-visszaforodva integet)

Pöttyeske Hegyek.

Zagyi Felhőrajzoló.

Bobó *(felébred, álmosan a hegyekhez támolyog, ásít, karját szárnyként használja. Zagyihoz)*
A felhők inkább a te műveid, Zagyikám, vagy nem neked van olyan ügyes ollócsőröd? S tán nem a te mesterséged a szabászat?

Pöttyeske *(szaval, de csak mint aki leckét mond fel)* Csőre olló, felhőt, eget/ szab vele, s főleg fát, hegyet.

Bobó Merre jártatok? *(felmászik az egyik hegyre, leül, a lábát lóbázza. Magának)* Azt hiszem, felébredtem ... de az is lehet, ... *(ásít)* hogy elaludtam kicsit.

Pöttyeske *(félénkségéből erőre kapva, kettőt hármat pattan a padlón. Bobóhoz)* Megnéztük közelebbről a hegyeket. Micsoda táncos népség! Az egyik éppen bálba készült.

Kisfiú *(jobbról megjelenik, Nagymama kísérmé, de ő önállóságra kel, Nagymamát finoman visszakozásra biztatja, szaval)*

A hegy, ha megy, halványsárga
tüllruhában megy a bálba.

Erdőben, völgyben a gomba,
kalapja pöttye a gombja.

A tó, a föld pöttye zöld,
tán maga is pötty a föld.

Pötty hátán pötty, el is szállna
a világ, ha lenne szárnya.

Megy a hegy (ha megy) a bálba,
a világ marad magába.

Bobó a szekrény tetején, mintha csak páholyban, tapssal köszöni meg a verset, Kisfiú meghajol, balra el.

Pöttyeske elkezd körbe-körbe járni, szinte gurul, mozdulatai tétovák, nevetésre ingerlők.

Zagyi *(Bobóhoz, majd Begyógyult Lábúhoz, de mert azok a fejüket rázzák, végül a közönséghez)* Hová lett Pöttyeske? Hová? Hová?

Begyógyult Lábú Bizonyára a pöttyeit keresi.

Zagyi A pöttyek. Csak nem kódorogtak el? Csak nem? Csak nem? Azok az engedetlen ... azok a rakoncátlan pötty ... pötty ... pötty ... pöttyek.

Begyógyult Lábú A pöttyek.

Zagyi Vagy a liftet keresi, mert elfáradt a hegymászásban.

Begyógyult Lábú *(hitetlenkedve)* Liftet? Errefelé?

Pöttyeske *(abbahagyva a keresgélést)* Itt nincs, de idehívhatok egyet *(örülve, hogy ő lett a középpont, meggondolja magát, pattan kettőt-hármat)*. Ne mondjak nektek inkább egy találós kérdést? Csak egy találós ...

Bobó és a madarak *(mint aki gyereknek enged, ráhagyóan)* No mondd, no mondd a találós kérdéset, mondd csak!

Pöttyeske középre áll, szavaló pózban

Pöttyeske

Láda? Lúdól? Babaszoba?

Falai vannak, ajtaja.

Hogyha ez itt lakás lenne,
úgy benne ágy, asztal lenne.

Hogyha ágról szállna ágra,
hasonlítana madárra.

De ez csak jár, föl-le járja.

Lépcsősor a láthatára.

S ha eltűnt a panoráma,
felbukkan ajtónyitásra.

Csend. Pöttyeske kivételével összenéznek, sugdolóznak.

Pöttyeske kivételével mind *(diadallal)*

Surran a lift, lódul tova,
tán maga se tudja, hova.

Elhagyja a tizediket,
felhők ott az emeletek.

(csöndesebben)

Este lesz, s ő torpan, megáll.
Kiszáll a Nap, a Hold beszáll.

Pöttyeske Hát ezt szépen kitaláltátok.

Zagyi S a liftet is idehívtuk.

A széket az asztalhoz, onnan a szekrényekhez tolják, tologatják oda-vissza, Dű-dű meg tu-tú hangutánzó szavakkal, mintha kocsi lenne, majd a szekrény-hegyeknél megállapodnak. Mindannyian a „hegyekre” másznak. Bobó mellé telepednek.

Bobó *(gondolataiba merül, a lábait lógálja, a madarak a szárnyaikat próbálgatják, Pöttyeske nekik vezényel)* Azért a nagyvárosban majd leszállunk.

Zagyi Ott le... le... *kapcsol* ... de miért?

Bobó Mint tudjátok, meg kell keresnünk a kis Gyufaárus Lányt.

II/1.

Színhely mint előbb. A játékszekrény és a magasabb ruhásszekrény egy-egy házzá idomul, ami heverő volt és asztal, itt pad a város egy terén. A két madár a pad háttámláján üldögél, a fiú és Pöttyeske a padon ülnek. Levelek hullnak a fákról, szél fúj. Gyufaárus Lány közelít.

Gyufaárus Lány *(mezítláb, dideregve közelít, gyufaszálakat gyűjtogat, a kezét azoknál melengeti)* Megengeditek? Leül Jaj de fázom! És a gyufaímat sem veszik.

Bobó *(a Gyufaárus Lányhoz)* Épp téged vártunk. Eljössz velünk Afrikába?

Gyufaárus Lány Ott nincs ilyen hideg?

Zagyi és Begyógyult Lábú De nincs ám. *(Egyástól)* Ki ez a lány?

Pöttyeske *(feláll előre lép, a közönségnek, mintha titkot árulna el, szaval)*

Ez a kislány gyufát árult.
Idejekorán megárvult.

Mi a neve, életkora?
Van-e és merre otthona?

Ki tudja, Andersen talán,
mi lesz a sorsa, lenge lány

lángszoknyában tán elszáll,
égve alvó gyufaszál.

Bobó *(a Gyufaárus Lányhoz)* Tudsz repülni? *(a választ nem várja meg)* Szóval nem tudsz *(a többiekhez)*. Hány óra? Ide kell hívni Danit, ő majd rajzol neki szárnyakat.

A kérdésre „hány óra?”, ki a karját, ki a szárnyát kezdi nézegetni, de csak Bobónak van karórája.

Kórus *kétoldalról besétál, mintha nagyvárosi járókelők lennének, karon fogva és magányosan járkálni kezdenek, van, aki gyerekkocsit tol vagy bevásárló táskát, van, aki bicikliről száll le, autóból száll ki. Bobóhoz.*

Itt egy virág, ott egy karó.
Milyen izmos ez a kar, ó!
Csuklódon a karóra
felkúszott a karóra.

Mindannyian Hívjuk ide Danit! Dani ... Dani ...*harsány visszhang, majd Danit szólongatják mind. Ez lehet 8-10 mp.*

Bobó

Dani, mondja inaD:
gyí te, hóha, hahó,
inaD mondja: Dani,
szunnyadni volna jó.

Dani, mondja inaD:
ön hova szalad,
míg meg nem szakad?

Fut, mint a szél,
ki rólad mesél:

Más hangnemben, sejtelmesen, mint a szélzúgás.

Mindannyian

Dani, mondja inaD:
gyí te, hóha, hahó.

II/2.

Színhely ugyanott. Minden utas a szekrények tetején. Fentebb ügyetlenül megrajzolt papírfelhők látszanak, alighanem Zagyi vágta ki őket ollócsőrével, s a képeskönyvek napja ragyog. Bobó és társai repülő mozdulatokat végeznek, mint akik repülnek a magasban. Gyufaárus Lánynak már vannak szárnyai, az egyik nagyobb, mint a másik.

Bobó Hé! Hó! Bírjátok az iramot?

Begyógyult Lábú De még mennyire! Csak Pöttyesünk pöttyei maradnak le időnként. Őket kell bevárnunk.

Zagyi *(becsmérlően)* No meg a lány ...

Begyógyult Lábú *(helyreigazítólágg)* A kis Gyufaárus Lányunk?

Zagyi Bukdácsol, keringél a kicsike, mint egy széltepte papírsárkány, aki az őszi ágak közé tévedt.

Begyógyult Lábú Mit tegyen szegény, ha a szárnya, amit Dani rajzolt neki, felemás.

Gyufaárus Lány *(mutatva felemás szárnyait)* Az egyik kisebbre sikerült, mint a másik.

Begyógyult Lábú *(Zagyihoz)* Jaj, úgy beszélsz, mintha ez a felemáság olyan ismeretlen jelenség lenne körülünkben.

Zagyi *(a kék szárnyát megpróbálja eldugni)* Nekem van két ép szárnyam, és a lábam is ép, nem úgy, mint egyeseknek. És szép az, aki ép. Be-be-be!

Begyógyult Lábú Ép a szép ... szép az ép ... De hogy ki az ép éppen, ki mondja meg? Be-e-e-e.

Egymással csúfolódnak, akár számárfület is mutogathatnak, de verekedésig nem fajulhat a dolog. Ez eltarthat 5-6 mp-ig.

Bobó *(erélyesen)* No, ebből a személyeskedésből elég legyen!

Gyufaárus Lány Vajon eljutunk-e Afrikába?

Bobó Ha az orr-iránytűt használjuk, biztosan *(lecsúszik a szekrénytetőről, járkálni kezd)*.

Madarak Hová ment Bobó?

A vers elhangzik a korábbtól eltérő, de dramatizált szereposztásban.

II/3.

Színhely: még mindig a két szekrénytető

Bobó, a két madár és Gyufaárus Lány röpködnek célirányban. A repülés szárnymozdulatai, legyenek látványosak. Lefelé tekintgetnek.

Zagyi Házak. Látjátok? Mintha fejtetőre álltak volna.

Begyógyult Lábú *(lelkiesen)* És utcák, közök. Az utakon autók, tarkák, mint a bogarak, apró rovarok. Zümmögésük idáig ér, zümm-zümm, zi-zi-zí ... mintha csak a méhekkal, zengőlegyekkel versenyeznének.

Bobó *(Begyógyult Lábúhoz)* Azt mondod, házak azok ott lent, s hogy fejtetőre álltak volna? Igaz is, hisz a földgömb túlsó felén járunk már, arrafelé, ahol éppenséggel minden, de minden fordítva áll. S ha a házak így tesznek ... akkor tán mások is hasonlóképpen cselekednek

errefelé. A bolondgomba megokosul. A rosszság és hamisság sem ver gyökeret, mint a csalán és nadragulya, inkább elinal az első, titkon csokoládét faló böjti széllal.

Gyufaárus Lány Nem lehet, hogy az, amit alant látunk, az a bizonyos földrész lenne ... tán ... tán maga ... Akirema?

Zagyi és Begyógyult Lábú *(szárnyaikkal izgatottan verdesve, csodálkozással elegy hitetlenséggel)* Akirema? Akirema?

Bobó Ugyan, ugyan! Jaj ezek a lányok! ... *(Gyufaárus Lányhoz, engesztelően)* No, bocsáss meg, nem akartalak megbántani, csak azt akartam mondani, hogy ... mit is? *(küszködve keresi a szavakat)* De hisz Akiremát még fel kell fedeznünk! *(zavarban van)* Hisz a Nagy Felfedezés ideje még nem jött, nem jöhetett el *(visszazökken, megpróbálja a társaság figyelmét elterelni a látványtól)*. Ma még nem is énekeltünk.

Pöttyeske Verset se mondtunk.

Mind *(énekbe fognak)* Zimm-zümm ... Zi-zi-zí...

III/1.

Esti fények. Gyorsan alkonyodik. Már látszanak a csillagok. Az utasok lemásznak a szekrényekről, le és fel. Le és fel. A labda többször visszacsúszik, párat pattan. A röpkölés mozgólatai hintázásba mennek át.

Bobó

Szállva száll a hinta
velem s veled, s mintha

társával a közeli ég
labdázna, és a messzeség

kezeből épp kihull
a nap és alkonyul

Zagyi Nézzétek csak!

Mind fölfelé néznek. A mennyezeten megjelennek a remegő villanyfény-folt-csillagok, közben be is sötétedik, a lenti tárgyak egészen belevesznek az alkonyatba.

Pöttyeske *(felfelé nézeget)* Csillagok!

Kisfiú *(jobbról jön, most ő vezeti Nagymamát, felnéz, Nagymamát is erre biztatja, majd a közönség felé)*

Ez a csillag ázik, fázik,

ha éppen nem sziporkázik.
Az meg folyton-folyt hevül,
kályha tetejére ül.

A harmadik moziba megy,
tűhegyeken illeg-billeg.
A sarkon már várja,
ott ragyog a párja.

Kisfiú jobbra elvezeti Nagymamát, távoznak.

A fények táncolva sziporkáznak a mennyezeten.

Begyógyult Lábú És hogy száguldoznak! Menjünk közelebb!

Mindenki kering, egymással táncolnak, az előbb távozók balról visszaórlázkodnak, tetszik nekik a tánc, ők is párba állnak, Nagymama a Kisfiúval ropja.

Pöttyeske Hopplá, hopp! A vidámparkban éreztem magam ilyen remekül utoljára. Ni, ott egy...

Bobó

... egy kis bicikli. Lentről is látható, persze, jó szemmel, letről is *(szavalni kezd)*

Mind a mutatott, az előbbivel ellenkező irányba fordulnak, ahol megjelenik a Nap és a Hold gyermekrajz-képe.

Egy kis bicikli
– cikli-cakk –
cakkozza itt az ösvényt.

Térül vagy fordul,
küllője villan,
a fénye ismerős fény.

Begyógyult Lábú
Behódol mind, ki
cikli csak,
s a fű között bogár.

A kis bicikli
– cikli-cakk –
ma éppen erre jár.

Zagy
S ha ellenében
egy friss frakk-
nak lenne mersze jönni,

a kis bicikli

– cikli-cakk –
épp csak hogy fel nem dönti.

Gyufaárus Lány

Ott messze fent
gurul a Nap.
A Holdja merre szállt?

Ott tekerinti
Ciklicakk
nagy bőszen a pedált.

Pöttyeske

Egy kissé talán
elmaradt
elsőjétől a hátsó,

egy verébtoll szállt
arra épp,
csak cikknek-cakknak látszó.

Bobó

Abban botolt meg
ő szegény,
míg Napja elhaladt.

Nagymama és kisleány csöndben balra távoznak.

Mind

Így lett a bringa
bi nélkül
maga is cikli csak..

III/2

Ugyanott, de a csillagos ég tengerré változik. A partot hullámok verik. Bobó és társai (a két madár, Pöttyeske és Gyufaárus Lány) összetolják a heverőt a székkal, az lesz a hajó, a szék karján levő ing a vitorla. Hirtelen kivilágosodik. Művüktől néhány lépésnyire eltávolodva, a bútorokból összeeszkábált hajót gyönyörködve nézik.

Bobó és társai (míg tologatják a bútorokat)

Hajó, hajó, gyöngykagyló,
virradóban a nagy tó.
Elgurulnak a csillagok,
gyöngy-napunk gyöngyen fölragyog.

Kétfelől besétál a Kórus, énekléshez beállnak, folytatják a verset.

Percmutató körbejár.

Láthatára hat határ.
Estig lesz épp elege,
nincs egy szabad perce se.

Part mellét épp hogy eléri,
holnap már a bögrét kéri
egy hullám, planéták hárman
pancsolnak a tenger-kádban.

Kikötőjük lesz az álom.
Idelátszik: mesés várrom.
Sellők, tündérek, ó falak ...
Halnak a hold egy fél falat

vajaskenyér, rajta a só,
persze, a tengerből való.
S míg szavalok (az a jó)
halad tovább a hajó.

Bobó Igyekezzünk, már indul a hajó.

Kórus el.

Kisfiú *(jobbról jön, magabiztos, kezében a „HAJÓ” táblájával, kiakasztja a hajóra, Nagymama a távolból nézi)*

Ez a hajó tán nagyobb,
mint maga a tenger,
de legalább szállodának
gondolná az ember.

Ablaka vagy tizenhat,
ajtaja vagy hat van.
Ki is telne belőle
cápából vagy hatvan.

A Kisfiú kivételével mindannyian beszállnak a hajóba, a hajó ringására egyszerre mozognak, énekelnek vagy szavalnak. A Kisfiú balra távozik. Integet, Nagymama a távolból teszi ugyanezt.

Kórus *(egyre távolodóban, a színpalak mögül)*

Hajó, hajó, gyöngykagyló,
virradóban a nagy tó.
Elgurulnak a csillagok,
gyöngy-napunk gyöngyen fölragyog.

A fény fokozatosan megfogyatkozik, beborul. Nagy dörgések, égzengések hallatszanak. Villám cikázik.

Bobó Halljátok?

Begyógyult Lábú Hogy borzolja a szél a tengert!

Zagyi *(tudós szigorral)* Azt nem halljuk, hanem látjuk.

Begyógyult Lábú Látjátok? Mekkora dörrent!

Zagyi *(még szigorúbb hangon, elmarasztalóan)* Azt nem látjuk, de halljuk, de még mennyire hogy halljuk! Aj, de összevissza beszélsz te, madárpajtás. Csak nem vagy begyulladva? S ti többiek! Reszkettek, mint a nyárfalevél. *(Maga is reszket)*

Bobó és a Kis Gyufaárus Lány szemmel láthatóan reszketve, az eget kémlelik.

Bobó De hisz ennek fele se tréfa. Fel kell készülnünk a legrosszabbra!

Gyufaárus Lány *(továbbra is reszketve, de azért megpróbál magán úrrá lenni, anyáskodón)*
Ne féljete, amíg engem láttok!

Bobó *(szintén reszket, de erőt vesz ő is magán, mint ahogy a gyengébb társak gyámolítójához illik)* Meg engem.

Pöttyeske Itt a vihar! Ezt bizony jól kifogtuk. Ajaj! *(szaval. Időnként a többiek is, csatlakozva, vele mondják)*

Szél vágat, ajtót, ablakot ráz,
és az ég egy vad darázslak.
Ez tán egy gonosz varázslat,
s a kaptárból száz felhődarázs

röppen ki, áll fel csatasorba,
s meglehet, fullánkjuk mérges,
s főleg labdákra veszélyes.
Miért is szálltam én hajóra!

Hol járunk? Bárcsak lennénk ott, hol
gurulni a kerti ösvény
tanított, s derű meg napfény
langya. Ülnénk csak inkább otthon!

A víz most pohárban volna jó.
Olyan sós a tenger cseppje!
Bárcsak a só mézből lenne,
és csendben úszna a hajó!

Persze, ha nem vízijárgány,
nem hajó lenne, de traktor,
ha mondjuk az lenne, akkor
a bőszen tengeren járdogálván

levágná mind a hullámrendet,
s békét kötne ég a vízzel.
Vízen a nap lenne vízjel,
s bámulnánk csak, milyen rend lett.

De térjünk – s ideje is – vissza
az illó ábrándvizekről
a valódira. Van ebből
elég. Szemünk látványát issza.

Az ember csak az eget nézi.
Közel a part vagy messze?
Kikötne. Fönt-e, lent-e?
Egy villám a vitorlát tépi.

Fokozódik, tetőpontjára hág az égiháború. A hajó széthull. Az utasok a vízbe esve, úszó mozdulatokra váltanak, majd egymást szólongatják.

Bobó Zagy, Zagyikám, hol vagy, s ti többiek?

Pöttyeske Bobó!

Begyógyult Lábú Gyufaárus Lány!

Zagy Én ott,vagyis még itt, csak a szárnyam... mintha egy kissé elázott volna. De tanulmányaimból tudom, s nektek is elárulhatom, mért is ne, hogy ... nem oda ... Buda.

Begyógyult Lábú és Pöttyeske (ez utóbbi kettőt-hármat pattan) Megvagyunk mi is, sőt itt úszkál velünk Gyufaárus Lány is.

Bobó Zagy, Zagyikám, persze hogy nem oda ... csak azt akartam mondani, nem adnál-e a Tihamértól kapott pillanatragasztódból? (zavarodottan) Igazad van, nem ám, egyáltalán nem oda ...

A tenger hullámai és az ég lassan csendesednek.

Zagy Az én pillanatragasztóm hajóalkatrészeket nem ragaszt, az az igazság, hogy nemigen kedveli az efféléket... ha arra kellene, Bobó, amit gyanítok, de még a víztükrüktől oly könnyelműen elrugaszkodott hullámokat se ragasztja vissza, ezeket a ...rontom-bontom tükörtörőket, még ezeket se, ha netán rájuk gondolnál ...de nem ... de nem ... ám.

Bobó Én azért kipróbálnám.

Zagy Különben is elsüllyedtek. A legtöbb hajórészlet alámerült. Ssss. (mutatja, hogyan süllyedtek el) A tenger meg... a tenger ... meg ...

Bobó A tenger mintha csendesülne. No, ide azzal a csirizzel, nézzük, hátha tud mégis valamit segíteni! Ami meg elmerült ... nos, ami alámerült, majd kiegészítjük az emlékezetünkkel. Hahó! Hahóóó! Ide mind, ti többiek! Hého! Csak nem akartok napestig lubickolni!

Begyógyult Lábú, Gyufaárus Lány, Pöttyeske A vihar elült. Itt az idő pillanatot ragasztani.
(*Bobóhoz úsznak*) Itt az idő! Itt az idő!

Zagyi odaadja a pillanatragasztót, mind a hajó összeragasztásán kezdenek munkálkodni, majd dolguk végeztével beülnek, visszatérnek a hullámokkal összehangolt ringó mozdulatok.

Gyufaárus Lány Nézzétek csak, ott arra mintha véget érne a hullámozás!

Bobó Alighanem véget.

Pöttyeske (*diadallal pattog párat*) Föld! Föld!

Begyógyult Lábú Csak nem azt akarod mondani, madárpajtás, hogy ...

Bobó, Gyufaárus Lány, Zagyi, Pöttyeske ... partot érünk. Hamarosan partot érünk!

Zagyi (*kezeiből látcsövet formáz*) Látjátok? A parton fák. Ágak. Tán a mi fogadásunkra tárulnak.

Begyógyult Lábú Tán ott eresztett gyökeret a mesefa is?

Pöttyeske (*szaval*)

Mesefának koronája,
milyen madár kalitkája?

Cinke, veréb, rigó, gólya?
Én vagyok a lomb lakója.

A többiek

Ha egy madár lakna benne,
itt a dalnak vége lenne.

Nem szállna a mesén által,
mit sem törődve a ráccsal.

Napszálltával el is ülne,
csak a tücsök hegedülne:

Pöttyeske (*énekel*)

mi-re-re-dó, szó-lá-lá-szó.
Szó-lá-lá-szó, mi-re-re-dó.

Madarak és Gyufaárus Lány együtt

Mesefának legszebb ága,
milyen madár szállott rája?

Hamvas szilva ül az ágon,
idevárom az én párom.

Bobó Nézzétek! *(a távolba mutat)*

Pöttyeske Látjuk. Mit?

Bobó *(a messzeségbe mutatva, arca a képzelet működésében átszellemül)* Az meg ott a jó öreg diófa.

Gyufaárus Lány Látom, Bobó, hazagondolsz, hamarosan otthon is lehetsz, a pajtásaiddal játszatsz. Az ám! A pajtásaiddal. De róluk még nem is meséltél. Kik ők?

Bobó *(képzelete bontakozó képeit festegetve, szavalni kezd)*

Ki vagy s ki ő, s én ki vagyok?
Búbás, az eb lám, nem morog,
ha meglát, Attila. Zoli
beteg, hogy nem jött játszani?

Pedig azt játsszuk, hogy a fa
lombja madarak asztala,
nevet adunk a kört ülőknek,
madárfiókáknak s szülőknek.

Pöttyeske és ti többiek,
mit nekem erdők, hegyek, vizek,
ha veletek lehetek én
itt, vagy a képzelet mezején!

Pöttyeske

Ki ül az alsó ágon épp?
Harkály kopog? Ajtón vendég?
Ez én, te az, s ő ki lehet,
találjunk neki nevet.

Bobó *(gesztikulál)*

Itt van Zuzu, ügyes zenész,
Zizi ott fent maga az ész,
legkisebb tollában is ott
a földek, folyók, városok

tudása s még a csillagászat ...

Pöttyeske *(Zagyira mutat)*

Zagyi mestersége a szabászat.
Csőre olló, felhőt, eget
szab vele, s főleg fát, hegyet.

Bobó *(lelkesedése egyre nagyobb)*

Van itt még bogár, szép piros,
meg báb és lepke, aranyos.
Légivadász, leget lövő.
Tegzes, hangya, hangyaleső.

És mindegyik egyéniség.
S ha szólítja a messzeség,
nevén szólítja mind, hisz ott
a távolban a név tudott.

Pöttyeske

Ám most, hogy terítve az asztal,
és a zöld abrosz marasztal,
maradnak, nem szállnak el ők,
családi körben gyerekek, szülők.

Ez otthonunk. S a látogatók
ők lennének, s mi a lakók,
vagy fordítva van, vendégségbe
asztalhoz ők hívnak ebédre?

Finom kosztra, zöld dióra?
Ez éppen az ebédóra.
Vagy a menü lombsaláta,
diófa zöldje meg árnya?

Bobó

Zuzu, Attila, Zagyi és Zizi:
barátaim, s a beteg Zoli.
Sőt Búbás is, ki nem morog
pajtására, aki vagyok.

Megismer messziről, tudom.
Üzenet ez a mai nyom.
Elvakogja, itt járt Bobó.
S ez csak tőle lesz tudható.

III/3

Ismét a gyerekszoba, a maga valóságában.

Bobó és Nagymama a heverő szélén ülnek. Pöttyeske a játékoszekrény tetején. Az unoka nagyban az álmait meséli. Erősen gesztikulál.

Bobó *(ismét pizsamában)* Nos hát, ti fázós népség ... mondtam. Alighanem megérkeztünk Afrikába. Akkor hát ... elbúcsúzhatunk ... mondtam. Ti maradtok, barátocskák. Látom, tartóztatnátok, nekem viszont dolgom van, fel kell fedeznem Akiremát ... azt a még ismeretlen... azt a még felfedezésre váró földrészt ... mondtam.

Nagymama Nem vár az már felfedezésre. Már nem is ismeretlen.

Bobó Hogyan?

Nagymama Vagy nem láttad-e fordított házait, utcáit, hegyeit?

Bobó *(Hirtelen megvilágosodik neki, s mintha ez a megvilágosodás maga lenne a Nagy Felfedezés. Amit eddig csak homályosan sejtett, az most már bizonyos)* Láttam csakugyan. Mi mást is láttam volna a föld túloldalán. Akkor hát én ... én ...

Nagymama ... te ... te, ha mondom. Hisz amit itt előadtál, kész regény. Mintha csak könyvből olvastad volna.

Bobó ... felfedeztem Akiremát.

Nagymama Úgy bizony. De most már menj! Az asztalon a reggeli.

Bobó Megyek ... *(elgondolkodik, kissé szórakozottan tesz pár tétova lépést)*

Kisfiú *(jobbról beszalad, izgatottan, sürgetően)*

Hová ment Bobó?

Pöttyeske *(lecsúszik a szekrény tetejéről, kettőt-hármat pattan)*

Elment az világgá.

Nagymama, Kisfiú és Pöttyeske

Előtte jár Serte Perte,

a kalapja. Mondja, merre.

Hol a világ? Arra. Erre?

A szín fokozatosan elsötétedik.

FINALE

Kisfiú hívására megjelennek a gyerekek, kétoldról besökdécselnek, labdákat pattogatnak, kézmozdulatokkal hívják Bobót, aki az ágyon fekvé ébred, s aki engedve a hívásnak, közéjük áll. Most már együtt pattogatnak. Ezzel egyidőben megszólal Pöttyeske hangja két szólamban. Pirkad.

Pöttyeske hangja

Napok, holdak és labdatársak (holdak és labdatársak)
suhannak el, vagy minket várnak (vagy minket várnak)
egy játszótéren vagy a sarkon épp (vagy a sarkon épp).

Kórus énekléshez beáll, csatlakoznak hozzájuk a jobbról betérő Kisfiú Nagymamával, Bobó, a balról beszállingó két madárszereplő: Zagyai és Begyógyult Lábú, Pöttyeske is, aki egy percre, a „Pöttyeske hangja”-nál még az asztalon levő nyitott könyvben lapozgatott, most” odagurul”, közéjük áll.

Napok, holdak és labdatársak
suhannak el, vagy minket várnak
egy játszótéren vagy a sarkon épp.

V é g e